

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ТА ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ**

ШАХ ОЛЕНА ІВАНІВНА

**«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕДУРИ
ЛІКВІДАЦІЇ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ»
(на матеріалах Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної
реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік і оподаткування»

**АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»**

Чернігів 2022

Кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі економіки, обліку і оподаткування
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Науковий керівник: к.е.н., доцент ПЕРЕТЯТЬКО Юлія Митрофанівна,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного
університету «Чернігівська політехніка»

Рецензент: головний бухгалтер Комунальної установи «Обласний центр
комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» Чернігівської
обласної ради Чуркіна С.А.

Захист відбудеться «21» грудня 2022 р. о ____:00 год. на засіданні
Екзаменаційної комісії у Національному університеті «Чернігівська
політехніка»

Завідувач кафедри економіки,
обліку і оподаткування
д.е.н., професор

Ж.В. Дерій

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Розвиток підприємств в сучасних умовах часто супроводжується процесами зміни бізнесу. Раніше ліквідація була процесом винятковим в діяльності підприємства, будучи пов'язаною із завершенням етапу життєвого циклу, однак сьогодні, у зв'язку з динамічністю економіки, різних економічних обставин ліквідація бізнесу стала частим явищем.

Ліквідація, як і будь-яка господарська операція, повинна знайти своє належне відображення в бухгалтерському обліку. Серед сукупності господарських операцій підприємства ліквідація відрізняється юридичними складнощами, при цьому бухгалтерські документи (акт приймання-передачі, бухгалтерська довідка, інвентаризаційні документи, баланс тощо) стають невід'ємними елементами економічного й правового забезпечення процесів ліквідації. Отже, об'єктивність бухгалтерського обліку ліквідації підприємства має актуальну природу в розрізі забезпечення мети обліку щодо інформування зовнішніх і внутрішніх користувачів про фінансово-майновий стан і результати діяльності підприємства та інформаційне забезпечення здійснення ліквідації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У працях таких науковців тема ліквідації підприємств розкривається шляхом вивчення обліково-аналітичного і правового забезпечення відповідної процедури: О.Вінник, Н.Дорош, В.Зикова, В.Луць, К.Тюрева, Т.Черемушнікова, С.Корецька, А.Нонко, Г.Чепелюк, Г.Пустовіт. Значна увага приділяється інвентаризаційним процесам, складанню акту приймання-передачі і балансу, ліквідаційного балансу, оцінці майна і зобов'язань, також відносинам з співробітниками. Тобто науковцями досліджуються технічні й методичні проблеми бухгалтерського обліку ліквідації підприємств. У дослідженнях замало висвітлено такі нестандартні і нетипові події, як організація обліку і звітності при ліквідації суб'єктів господарювання в умовах воєнних подій.

Мета і задачі дослідження. Мета кваліфікаційної роботи – обґрунтування теоретичних, методичних і практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання, а також розробка напрямів його удосконалення.

Досягти поставлених цілей у роботі планується за рахунок вирішення наступних задач:

- вивчити основні поняття та значення процедури ліквідації суб'єкта господарювання;
- дослідити організаційні аспекти та методику проведення процедури ліквідації підприємства;
- оцінити інформаційно-правове забезпечення організації процедури ліквідації суб'єкта господарювання;
- здійснити аналіз тенденцій та напрямів розвитку реабілітаційних установ України;
- навести фінансово-економічну характеристику діяльності закладу;

- ознайомитись з організацією проведення процедури ліквідації закладу;
- обґрунтувати порядок проведення процедури ліквідації закладу;
- розробити шляхи удосконалення організації процедури ліквідації підприємства;
- запропонувати напрями удосконалення послідовності проведення ліквідації підприємства.

Предмет і об'єкт дослідження. Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – процес організації обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання.

Методи дослідження. Теоретико-методологічна основа дослідження – комплексний підхід щодо вивчення проблем обліково-аналітичного забезпечення в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання, зокрема під час його ліквідації. Метод системно-структурного аналізу використовувався для визначення місця ліквідації підприємства в життєвому циклі його існування як суб'єкта цивільних відносин та цивільного обороту. За допомогою формально-логічного методу здійснювався аналіз чинного законодавства України, яке регламентує процедуру ліквідації юридичної особи. В окремих випадках автором використовувались методи моделювання та прогнозування для формулювання заходів з удосконалення норм вітчизняних нормативно-правових актів.

Інформаційна і правова база дослідження. Кваліфікаційна робота була написана з використанням законодавчих і нормативних актів, які відносяться до обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання, офіційних статистичних матеріалів, різних методичних матеріалів, даних з мережі Інтернет. Фактологічна основа при проведенні наукових досліджень складається із статей різних вчених щодо обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання, облікові й організаційні документи з медичного закладу, його звітність.

Апробація результатів дослідження. За підсумками проведеного дослідження у наукових виданнях опубліковано одну наукову працю: Шах О.І. Програмне забезпечення для подання звітності у електронному вигляді засобами інтернет-зв'язку. Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. С.111-114.

Структура кваліфікаційної роботи зумовлена метою і завданнями дослідження та складається з таких частин як вступ, три розділи, які, в свою чергу, мають дев'ять підрозділів, висновки, список використаних джерел (68 найменування). Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок, 15 таблиць, 8 рисунків, 24 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи, встановлено мету та завдання, предмет і об'єкт, методи та інформаційна база дослідження, визначене практичне значення результатів дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «**Теоретичні основи проведення процедури ліквідації суб'єкта господарювання**» розглядаються поняття «припинення» і «ліквідація» діяльності суб'єктів господарювання з точки зору науковців і різних нормативно-правових актів. Виявлено тотожність цих понять, а також запропоновано власне бачення визначення ліквідації суб'єктів господарювання. Досліджується значення процедури ліквідації підприємства. Розглянуті випадки ліквідації юридичних осіб: самостійне рішення (самоліквідація), при судовій ухвалі, за іншими причинами. Наведені критерії класифікації процедури ліквідації юридичної особи: залежно від організаційно-правової форми юридичної особи, за видом юридичної особи, залежно від суб'єкта-ініціатора процедури ліквідації. Обґрунтовано 7 етапів процедур ліквідації суб'єктів господарювання: ухвалення однойменного рішення, внесення запису до ЄДР про рішення щодо припинення діяльності юридичної особи, майнова інвентаризація, розрахунок з кредиторами і дебіторами зі складанням проміжного балансу, затвердження ліквідаційного балансу, реєстрація на державному рівні факту ліквідації юридичної особи. Розкриті особливості формування рішення з приводу ліквідації підприємств з різними організаційно-правовими формами. Окремим пунктом вивчені фактори впливу на обсяги обліково-аналітичної інформації (внутрішні й зовнішні). Детально розписані особливості складання різних видів балансів при ліквідації (початковий, проміжний, ліквідаційний). Виділені принципи бухгалтерського обліку за темою дослідження: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування, превалювання сутності над формою, історична фактична собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність. Окремо поетапно викладено інформаційно-правове забезпечення організації процедури ліквідації суб'єкта господарювання з особливостями підприємства паралельно з посиланням на статті нормативних актів: Конституція України, Господарський кодекс, Цивільний кодекс, Кодекс України з процедур банкрутства, закони України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» тощо.

У другому розділі «**Організація проведення процедури ліквідації Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»**» розкривається спочатку аналіз і тенденції розвитку реабілітаційних установ України, зокрема: класифікація реабілітаційних закладів, основні показники діяльності відновлювально-лікувальних установ за 2018-2020рр. Відображена організаційна структура закладу, структура фінансового відділу. Досліджено коло основних постачальників і основних замовників. Було надано оцінку фінансово-економічних показникам діяльності Закладу в 2019 – 2021 роках на основі

фінансової звітності, проаналізована багатофакторна модель оцінки фінансового стану. Докладно розписані процедури, які вже відбулись на підприємстві в 2022 році стосовно ліквідації, описане документальне оформлення всіх відносин з працівниками Закладу, кредиторами, зовнішніми інстанціями (податкова служба, пенсійний фонд, управління статистики, фонд соціального страхування, державний архів, управління міністерства юстиції). Практично етапами ліквідації Закладу були: проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що стосуються її діяльності, в ЄДР; повернення ліцензії з медичної практики; проведення інвентаризації майна закладу; складання проміжного ліквідаційного балансу закладу, повідомлення працівників закладу про звільнення у зв'язку з ліквідацією не пізніше, ніж за 2 календарні місяці до дати їх звільнення; повідомлення кредиторів про ліквідацію закладу, а боржників про стягнення дебіторської заборгованості, складання ліквідаційного балансу закладу; закриття поточних банківських рахунків; зняття з обліку Закладу в органах податкової служби, фондах загального обов'язкового державного страхування, в інших державних органах (за потреби); передача наявної матеріально-технічної бази Закладу комунальній установі «Обласний центр «Відродження»; знищення печаток та штампів Закладу; передача документів, які підлягають довгостроковому зберіганню до архіву; внесення в ЄДР запису щодо припинення Закладу шляхом ліквідації; здійснення інших заходів, направлених на ліквідацію Закладу як юридичної особи. Здійснено порівняння планових і фактичних термінів покрокового провадження процедури ліквідації Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження». Станом на грудень 2022р. Заклад вже склав ліквідаційний баланс, отримав довідки про зняття з обліку в податковій службі, пенсійному фонді і т.д. і вирішується питання у центрі надання адміністративних послуг про внесення запису про ліквідацію закладу.

У третьому розділі **«Шляхи вдосконалення проведення процедури ліквідації суб'єкта господарювання»** обґрунтовано пробіли у законодавчих актах з пропозиціями, які бажано внести до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, кодифікувати ліквідацію підприємства або прийняти однойменний закон. А також запропоновані шляхи покращення відображення в обліку процедури ліквідації суб'єктів господарювання через використання рахунку 48 для відображення інших доходів неприбутковими організаціями, а під час закриття закладу використовувати рахунки обліку доходів і витрат від надзвичайних подій. Запропоновані робочі документи при провадженні процедури ліквідації Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»: аналітична відомість обліку вимог кредиторів, реєстр вимог кредиторів, аналітична, відомість зобов'язань після складання проміжного ліквідаційного балансу, Звіт про результати діяльності ліквідатора Закладу, Звіт ліквідатора Закладу після складання ліквідаційного балансу.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного узагальнення та систематизації теоретико-методичних і практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання встановлено наступне.

1. Констатовано, що поняття «ліквідація підприємства» не визначено на законодавчому рівні, тому узагальнивши наукові погляди, вважається, що під ліквідацією підприємства доцільно розуміти комплекс дій, спрямованих на припинення діяльності юридичної особи, що призводить до повної, остаточної втрати прав суб'єкта, що позбавляє можливості ведення діяльності. Досліджено випадки ліквідації юридичної особи: самоліквідація; при судовій ухвалі; інші законодавчі причини. Описано етапи ліквідації підприємства: ухвалення рішення про ліквідацію та призначення ліквідатора; внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення щодо припинення юридичної особи; проведення інвентаризації майна; виявлення кредиторів та дебіторів юридичної особи; задоволення вимог кредиторів; затвердження ліквідаційного балансу; державна реєстрація ліквідації юридичної особи. Вивчено особливості прийняття рішення про ліквідацію підприємства різних організаційно-правових форм. Регулюють процедуру ліквідації суб'єкта господарювання Конституція України, Господарський кодекс, Цивільний кодекс, Кодекс України з процедур банкрутства, закони України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» тощо.

2. З'ясовано, що Заклад охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» є недержавною неприбутковою установою, цільовим призначенням якої є здійснення комплексу реабілітаційних заходів для дітей з інвалідністю і дітей, відхилення в стані здоров'я яких обмежують спроможність і якість життя, і можуть призвести до інвалідізації. Організаційно-правова форма – об'єднання громадян. Заклад знаходиться в стані припинення. Оргструктура містить такі відділи: адміністрація, господарська група, відділення медичної та фізичної реабілітації, відділення психолого-педагогічної та соціальної реабілітації, харчблок. Найбільші закупки відмічаються у «Обласного центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» Чернігівської обласної ради, у вигляді компенсації комунальних послуг. Щодо споживачів, то це фізичні особи, які сплачують послуги з реабілітації дітей за власні кошти, за рахунок міського бюджету та за рахунок коштів громадської організації (закордонні благодійні внески). Заклад охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» за 2019-2021 роки має тенденції щодо збільшення доходів, покращення ефективності використання основних засобів, трудових ресурсів, збільшення чисельності працівників, нарощення вартості майна, зокрема основних засобів. Оцінка фінансового стану показала в динаміці покращення: прибутковість 2021р., кращий рівень погашення поточних боргів наявними грошовими коштами,

дебіторською заборгованістю, інтегральний показник виходить на нормативний рівень в 2021р. Тому причиною припинення діяльності Закладу не є ймовірні ознаки банкрутства, а викликано таке рішення виконанням первинних задач, заради яких було підприємство створене.

3. Вивчено, що рішення про ліквідацію Закладу прийнято 8 серпня 2022 року у зв'язку з виконанням первинних Статутних завдань по наданню комплексної реабілітації дітей з інвалідністю. Так як Заклад є малим підприємством, тому призначений одноосібний орган – ліквідатор, головний бухгалтер. Причина припинення діяльності Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» замовником якого є громадська організація, як юридичної особи, – ліквідація за рішенням Загальних зборів членів Організації відповідно до чинного законодавства України у зв'язку з виконанням первинних Статутних завдань по наданню комплексної реабілітації дітей з інвалідністю. Закладом на своїй базі забезпечене виконання державної програми – Концепції і створення в подальшому державної установи «Обласний центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження». Запропоновано заявлений строк ліквідаційної процедури у відповідності до законодавчих вимог – 2 місяці. Але фактично дозволено до 6 місяців. На практиці цей строк може бути і подовжено.

4. Обґрунтовано, що порядок проведення ліквідаційної процедури Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження», який затверджено внутрішніми документами Закладу: проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що стосуються її діяльності, в ЄДР. «Виконано» і отримано виписку про внесення запису про те, що підприємство знаходиться в статусі такого, що припиняє свою діяльність; повернення ліцензії з медичної практики. «Виконано» – заява надіслана в спеціалізовані органи; проведення інвентаризації майна Закладу – «Виконано». Без оцінки вартості майна; складання проміжного ліквідаційного балансу Закладу і ознайомити з ним Загальні збори членів громадської організації. «Виконано»; повідомлення працівників Закладу про звільнення у зв'язку з ліквідацією (в серпні-жовтні звільнені всі працівники остаточно з виплатою їм компенсації за невикористану відпустку і вихідної допомоги в розмірі одного місячного окладу). «Виконано»; повідомлення кредиторів про ліквідацію Закладу (за незакритими договорами), а боржників про стягнення дебіторської заборгованості письмово листами. Всі суми були оперативні і своєчасно закриті. «Виконано»; складання ліквідаційного балансу Закладу станом на 01.11.2022р. у складі Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. «Виконано»; закриття поточних банківських рахунків Закладу (без складних процедур прийнята заява на закриття рахунку в АТ«Укрсиббанк»). «Виконано»; зняття з обліку Закладу в органах податкової служби, фондах загального обов'язкового державного страхування, в інших державних органах. Отримані довідки і акти в ПФУ, Фонді соціального страхування, в органах статистики автоматично.

«Виконано»; передача наявної матеріально-технічної бази Закладу комунальній установі «Обласний центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» Чернігівської обласної ради. Всі рахунки закриті; знищення печаток та штампів Закладу – «Виконано»; передача документів, які підлягають довгостроковому зберіганню до архіву – «Виконано»; отримано довідку про відсутність виконавчих проваджень – «Виконано»; внесення в ЄДР запису щодо припинення Закладу шляхом ліквідації – планово.

5. Показано, що при дотриманні вимог середній термін ліквідації становить 6 місяців. Помилки, допущені на будь-якому етапі, можуть призвести до збільшення термінів ліквідації, а також накладення адміністративних штрафів. Таким чином, ліквідація підприємства є тривалим і складним процесом, який проходить ряд послідовних етапів, взаємопов'язаних між собою, і характеризується низкою відмінних рис при веденні бухгалтерського обліку і складанні звітності. Обов'язковим при ліквідації юридичної особи є складання ліквідаційного балансу (проміжного і кінцевого), головним завданням якого виступає захист прав кредиторів і збір об'єктивних даних про майно і зобов'язання підприємства. Також ускладнення процедури ліквідації дуже сильно викликані військовим станом, перебоями в електропостачанні, в закритих реєстрах з юридичною інформацією. Інститут припинення суб'єкта господарювання містить низку суперечностей та прогалин, тому потребує негайного вдосконалення на законодавчому рівні з огляду на практику. Удосконалення потребують норми, які стосуються підстав припинення суб'єктів господарювання, що не пов'язане з банкрутством: кодифікувати законодавство; закріпити «ліквідація» і підстави для припинення юридичної особи у ЦК України; прийняти Закону України «Про ліквідацію юридичних осіб в Україні» або включити однойменний підрозділ до структури ГК України; розробити схему дистанційного проведення процедури ліквідації підприємства. У зв'язку з відсутністю вимог в Господарському кодексі щодо інвентаризації майна на етапі ліквідації підприємства, рекомендовано доповнити частину 3 статті 60 Господарського кодексу України другим абзацом, який викласти в такій редакції: «Ліквідаційна комісія вживає всіх заходів щодо забезпечення проведення інвентаризації майна суб'єкта господарювання, що припиняється, повернення майна, яке перебуває у третіх осіб». У зв'язку з тим, що ліквідаційна комісія не являється суб'єктом оціночної діяльності і не має права проводити оцінку майна, доцільно внести зміни до частини 5 статті 60 Господарського кодексу України і замінити словосполучення «оцінює наявне майно» на словосполучення «забезпечує проведення оцінки наявного майна». Частина 1 статті 36 Закону № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» містить неповний перелік документів, які потрібно подати державному реєстратору після закінчення всіх процедур. Рекомендовано цей перелік доповнити: оригінал установчих документів; довідку архівної установи про прийняття документів. Важливою пропозицією вважається організація доступу до онлайн-сервісу з надання

інформаційних довідок і відомостей з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про припинення діяльності підприємства, а також поява можливості вирішення організаційних питань з Пенсійним фондом України, Фондом соціального страхування, Податковою службою, органами статистики, банком в окремо розробленій програмі взаємодії між всіма суб'єктами процедури ліквідації.

6. Запропоновано напрями покращення обліково-аналітичного забезпечення запропоновані в розрізі покращення робочих документів під час ліквідації і використання більш коректних субрахунків в обліку закладу:

- удосконалити документальне оформлення операцій з ліквідації закладу шляхом складання ліквідатором Закладу таких робочих документів: аналітична відомість обліку вимог кредиторів, реєстр вимог кредиторів (за договорами, які не закриті), аналітична відомість зобов'язань після складання проміжного ліквідаційного балансу, звіт про результати діяльності ліквідатора Закладу, Звіт ліквідатора Закладу після складання ліквідаційного балансу;

- неприбуткова організація, до якої відноситься досліджуваний заклад (установа), не може мати нерозподілений прибуток або збиток, ведення 44 рахунку категорично не рекомендується представниками Державної Фіскальної Служби, Міністерством фінансів України, аудиторами. Існують рекомендації стосовно того, щоб всі інші доходи, отримані неприбутковою організацією, відображати на 48 рахунку цільового фінансування;

- після удосконалення методики відображення в бухгалтерському обліку процедур припинення діяльності закладу та методики проведення їх аналізу встановлено, що ці процедури є надзвичайними подіями, тому всі понесені доходи та витрати повинні відображатися на рахунках надзвичайних доходів та надзвичайних витрат в аналітичному розрізі.

Одержані результати можуть бути використані як госпрозрахунковими підприємствами при ліквідації, так й іншими суб'єктами господарювання. Досвід має практичну цінність для Чернігівського регіону.

АНОТАЦІЯ

Шах О.І. Обліково-аналітичне забезпечення процедури ліквідації суб'єкта господарювання (на матеріалах Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження») – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Національний університет «Чернігівська політехніка». Чернігів, 2022.

У роботі досліджено поняття «припинення» і «ліквідація» діяльності суб'єктів господарювання з точки зору науковців і різних нормативно-правових актів. Виявлено тотожність цих понять, а також запропоновано власне бачення визначення ліквідації суб'єктів господарювання. Досліджується значення процедури ліквідації підприємства. Розглянуті випадків ліквідації юридичних осіб: самостійне рішення (самоліквідація), при судовій ухвалі, за іншими причинами. Наведені критерії класифікації процедури ліквідації юридичної особи: залежно від організаційно-правової форми юридичної особи, за видом юридичної особи, залежно від суб'єкта-ініціатора процедури ліквідації. Обґрунтовано 7 етапів процедур ліквідації суб'єктів господарювання.

Обґрунтовано пропозиції, які доцільно внести до Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, кодифікувати ліквідацію підприємства або прийняти однойменний закон. А також запропоновані шляхи покращення відображення в обліку процедури ліквідації суб'єктів господарювання через використання рахунку 48 для відображення інших доходів неприбутковими організаціями, а під час закриття закладу використовувати рахунки обліку доходів і витрат від надзвичайних подій. Запропоновані робочі документи при провадженні процедури ліквідації Закладу охорони здоров'я «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження»: аналітична відомість обліку вимог кредиторів, реєстр вимог кредиторів, аналітична, відомість зобов'язань після складання проміжного ліквідаційного балансу, Звіт про результати діяльності ліквідатора Закладу, Звіт ліквідатора Закладу після складання ліквідаційного балансу.

Ключові слова: ОБЛІК, ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА, ЛІКВІДАЦІЯ, ПРОЦЕДУРА ЛІКВІДАЦІЇ, ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ